

December végéig dönteni kell, milyen adózási formát választanak a vállalkozások. Az alábbi írásomban segíteni szeretnék a választáshoz. A választás akkor könnyű, ha egyértelmű. Az én határozott véleményem a következő: KIVA még véletlenül se! 6 millió alatti bevételnél Eva NEM! 6 millió alatti bevételnél, az egyéni vállalkozónak alanyi adómentességgel a KATA gondolkodás nélkül: Igen!

Nézzük a részletes indoklást, melyet itt a weblapunkon közzétett „**Kisadózás 2013**” kalkulátorral ellenőrizhet. Az Evás alacsony költséghányad mellett előnyös. 6 millió alatti bevételnél a KATA -s kb. kétszer akkora nettó jövedelemhez jut, mint az Eva hatálya alatt. A KATA után fizetendő 50 ezer forint adó 81 300 forint után fizetendő adónak és járuléknak felel meg. Ez azt jelenti, hogy ha egy egyéni vállalkozó csak a garantált bérminimumnak (108 ezer forint) megfelelő vállalkozó kivétet tud kivenni, de emellett nyeresége nincs, akkor is kevesebb adót és járulékot fog fizetni KATA adóalanyként. Ha nyeresége is képződik, akkor a nyereség alap után nem kell megfizetni a 10 százalékos vállalkozói adót, az osztalék után pedig a 16 százalékos szja-t és a 14 százalékos eho-t. Bár a KATA még megérné a 6 millió feletti részre fizetett 40 százalékos adóval is, 6 millió felett elveszik az alanyi adómentesség. Ez azt is jelenti, hogy áfa bevallást kell benyújtani. A levonható áfához nyilván kell tartani a költségszámlákat is. A KATA választásánál két leselkedő veszély van. Az egyik, ha valakinek két éven belül felfüggesztették az adószámát. Ha ez azon a címen történt, hogy „az adóhatóság hitelt érdemlően meggyőződött arról, hogy adózó a székhelyén nem található”, akkor ez szinte százszázalékos sikerrel támadható. Ehhez az szükséges, hogy még a KATA választása előtt felügyeleti intézkedés keretében támadjuk meg az adószám felfüggesztő határozatot. Ez ellenjegyzéshez kötött. Célszerű adózási szakembert (adótanácsadó, okleveles adószakértő) felkérni már a felügyeleti intézkedés elkészítésére is. A másik leselkedő veszély, hogy az adóhatóság munkaviszonynak fogja vélelmezni a KATA-s jogviszonyt. A vélelem megdöntéséhez az adózónak kell bizonyítania, hogy a törvényi feltételek közül legalább kettő fennáll.

„A (...) vélelmet akkor kell megdőltnek tekinteni, ha az alábbi körülmények közül egynél több megvalósul:

- a) a kisadózó a tevékenységet nem kizárólag személyesen végezte vagy végezhetette;***
- b) a kisadózó a naptári évi bevételének legalább 50 százalékát nem a 13. § szerinti adatszolgáltatásra köteles személytől szerezte;***
- c) a 13. § szerinti adatszolgáltatásra köteles személy nem adhatott utasítást a tevékenység végzésének módjára vonatkozóan;***
- d) a tevékenység végzésének helye a kisadózó birtokában áll;***
- e) a tevékenység végzéséhez szükséges eszközöket és anyagokat nem a 13. § szerinti adatszolgáltatásra köteles személy bocsátotta a kisadózó rendelkezésére;***

f) a tevékenység végzésének rendjét a kisadózó határozza meg.

Mivel az adóigazgatási eljárásban elsődlegesen az okirati bizonyítékoknak van szerepe, ezért a KATA adóalany olyan szerződést kössön, amelyikbe a fenti feltételek közül legalább kettőt bele fogalmazznak. Példaként egy könyvelőt hoznék fel. Ha a könyvelő saját számítógépén, saját könyvelő szoftverével, saját telephelyén végzi a könyvelést, akkor az nem munkaviszony. De ha nem írjuk bele ezeket a feltételeket a vállalkozási szerződésbe, akkor a törvényi vélelem az lesz, hogy a könyvelő munkaviszonyban van foglalkoztatva. Fennáll viszont a színlelt munkaszerződés vélelme a könyvelőnél, ha egy nagyobb cégnél a könyvelést a megrendelő cég telephelyén, annak számítógépén végzi. Nem lehet KATA-s a biztonsági őr még akkor sem, ha kutyás biztonsági őrként dolgozik, mivel ilyenkor a vélelmet megdőntő feltételek közül csak az a) pont teljesül. Ugyanígy nem lehet KATA-s az egyéni vállalkozóként foglalkoztatott orvos sem, de KATA-s lehet például a háziorvos, mert esetében a feltételek közül több is teljesülhet. Mivel az adóhatóság álláspontja az – egyébként helyesen –, hogy semmilyen nyilatkozat nem pótol releváns okirati bizonyítékokat, ezért senki se próbálkozzon azzal, hogy okirati vélelem megdöntés helyett utólagos szóbeli nyilatkozattal próbálja utólag megdőnteni a munkaviszony vélelmét. A KATA-t év közben bármikor lehet választani. A kihirdetett jogszabály szöveghez képest a T/8750 számú adócsomag is tartalmazott módosítást. Ez a módosítás lehetővé tette, hogy az az Evás, aki 2013-ra az eva adóalanyiságot választotta, az is áttérhet év közben a KATA-ra. További enyhítés, hogy a KATA-ból kizárt bejelentett tevékenységek mellett csak akkor nem lehet a KATA-t választani, ha ezekből a tevékenységekből bevétel is származik 2013-ban. Egy érhetetlen módosítás:

„A bejelentett adatok, tények megváltozását (ide nem értve a kisadózó címének változását) a kisadózó vállalkozás köteles az állami adóhatósághoz a változást követő 15 napon belül bejelenteni.” A magam részéről senkinek sem tanácsolnám, hogy egyéni vállalkozása címváltozása esetén a címváltozást ne jelentse be az adóhatóságnál. Ellenkező esetben könnyen az adószám felfüggesztés következtében megszűnő KATA adóalanyisággal szembesülhet. Problémákat fog okozni a számviteli törvény hatálya alá tartozó Bt-k áttérése KATA-ra akkor is, ha eváról tér át KATA-ra.

A KIVA adózási módnak már az alap gondolata meglepő és mulatságos: ha egy vállalkozás a szabad pénzeszközét béremelésre vagy új munkaerő felvételére fordítja úgy, hogy ezzel a bevétele nem növekszik, akkor az adója nem változik. Melyik az a bolond vállalkozó, amelyik nyereségét bérköltségre fordítja úgy, hogy abból bevétel növekedése nem származik. A KIVA-ra áttérés idő és tanulás igényes. Emelkedhet a könyvelési díj is. Akár havonta is változhat a megítélése: érdemes-e áttérni rá.

Pénzforgalmi adózás, eredményszemléletű beszámoló. Senki sem fog vállalkozni arra, hogy egy vállalkozást rábeszéljen a KIVA választására. Egy nemzetközileg bevált társasági adózás helyett egy bonyolult, előre nehezen kalkulálható adózás a KIVA. A fizetendő adóelőleget havonta, vagy negyedévenként ki kell számítani. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy – szemben a társasági adó éves meghatározásával – akár havonta „zárni” kell, még hozzá a tárgyhónapot követő 20-áig. A törvény ugyanis a következőket tartalmazza: *„Az adóelőleg összege, a Szt. szerinti pénzeszközök az adóelőleg-megállapítási időszakban realizált változása”*.

A jogalkotó maga sem tudta, hogy a nemzetközi viszonylatban hogyan kerülje el a kettős adóztatást. Nehezen értelmezhető ugyanis az ide vonatkozó szűkszavú rész: *„A kisvállalati adó alanya a kisvállalati adó megállapításakor az adóalapot úgy módosítja, hogy az ne tartalmazza az e törvény szerint meghatározott külföldön adóztatható adóalapot.”*

Többféle kalkulátor megjelent az új adókkal kapcsolatosan. Jellemző hibájuk, hogy nem a vállalkozó jövedelmét számítják, hanem a fizetendő adót. Ez torzképet ad. Láttam az interneten olyan kalkulátort, amelyik azt hozta ki eredményül, hogy a Tao szerinti adózás előnyösebb a Katával szemben. Úgy juthatott ehhez a hibás eredményhez, hogy a Tao -nál megállt az adózott eredményél. Míg a Katást már semmilyen további adó nem terheli, ha a megtermelt jövedelméhez hozzá kíván jutni, addig a Tao szerinti adózott eredmény felvétele újabb 16% szja és 14% eho (egy határig) megfizetését jelenti. Ha ezt is figyelembe vette volna az idézett kalkulátor szerzője, akkor nem jutott volna hamis eredményre. Tehát jegyezzük meg: egy vállalkozót nem elsősorban az érdekli, hogy mennyi adót fizet, hanem az, hogy mekkora nettó jövedelemhez jut vállalkozása révén. A fekete-szürke gazdaság adózatlan jövedelem kivétjeivel is a vállalkozó a nettó jövedelmét növeli. Sokan maguk próbálják eldönteni, hogy érdemes –e választani valamelyik adózási módot. Ennek veszélye, hogy könnyen kifelejthetünk egy tényezőt, ami döntően befolyásolhatja az adózást. Például több tag esetén a KATA havi díját bejelentett kisadózónként meg kell fizetni. A tagok száma Tao szerinti adózásnál befolyásolja a kalkulátor által számított 14 százalékos eho összegét is, mert ezt tagonként 450 ezer forintig kell megfizetni.

A kifejtettek miatt vállalkoztam arra, hogy a döntés megkönnyítése érdekében markáns véleményt fogalmazzak meg. KATA: Igen! KIVA: Nem! Az adóegyszerűsítést az szolgálná, ha a jogalkotó még az év vége előtt határozottan döntene:

Megszüntetné az Evát és az Ekho-t és nem lépne hatályba a KIVA. Egy ilyen döntés sok álmatlan éjszakától kímélné meg a vállalkozásokat is.

Angyal József okleveles adószakértő (+36/209-429-386)